

5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Drama Tekniklerine Yer Verilmesi ve Bu Tekniklerin Kullanılmasına Yönelik Bir İnceleme

An Examination of Including Drama Techniques in 5th Grade Turkish Textbooks and Using These Techniques

Dr. Öğr. Üyesi Kerim TUZCU

Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Siirt,
Türkiye

Siirt University, Faculty of Education, Siirt,
Türkiye

ORCID: 0000-0001-8432-2602

Email: kerimtuzcu@hotmail.com

Esra HIZARCI

Millî Eğitim Bakanlığı, Siirt, Türkiye
Ministry of Education, Siirt, Türkiye

ORCID: 0000-0003-2654-9766

Email: b140604032@sakarya.edu.tr

Makale Bilgisi / Article Information

Cite as/Atıf: Tuzcu, K. ve Hızarcı, E. (2023). 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerine yer verilmesi ve bu tekniklerin kullanılmasına yönelik bir inceleme. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 182-195.

Makale Türü / Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 07/09/2023 **Kabul Tarihi / Accepted:** 04/10/2023

Yayın Tarihi / Published: 30/12/2023

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Aralık/ December

Cilt/ Volume: 11 Sayı/ Issue: 2

Sayfa / Pages: 182-195

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği tespit edilmiştir. / This article was reviewed by at least two referees and found to be plagiarism free.

Yayıncı / Published by: Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü / Siirt University Institute of Social Sciences

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur (Kerim TUZCU ve Esra HIZARCI) It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited

* Bu çalışmada etik kurul izni gerekmemektedir.

Öz

Türkçe derslerinde drama yöntemleri ve tekniklerinin kullanılması ile birlikte öğrenciler, metinleri daha iyi kavrayabilme, aldıkları roller sayesinde karşısındaki kişilerin yerine kendini koyarak onlarla hemhal olabilme, etkili iletişim kurabilme, dinlediklerine ve izlediklerine eleştirel yorum yapabilme, sesini ve beden dilini etkili kullanabilme gibi birçok kazanım elde edebilmektedirler. Drama alanında kullanılan farklı teknikler ile ana dili olarak Türkçe dersleri daha verimli şekilde işlenmektedir. Bu tekniklerden bazıları; canlandırma (dramatizasyon), dramatik oyun, doğaçlama, röportaj, uzman mantosu, rol kartı, forum, tiyatro, altı şapka düşünme tekniği, dedikodu halkası, toplu resim ve toplantı tekniğidir. Sözü geçen drama tekniklerinin kullanılması, öğrencilerin dil becerilerini güçlendirmekle birlikte, onları daha faal, yenilikçi, kurgulayıcı ve işbirlikçi kişiler olarak bilinçli öğrenenlere dönüştürmeye yardımcı olur. Drama, öğrencilerin derse katılımını artırır ve öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirir. Beşinci sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerinin kullanımını tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden belge çözümlemesi yöntemi kullanılmıştır. Kitapta yer alan metinler incelenerek drama tekniklerine uygunluk durumu tablolar ile gösterilmiştir. Çalışma 2021-2022 yılında kullanılan Türkçe ders kitabı ile sınırlandırılmıştır. Yapılan inceleme sonunda ders kitabında yer alan etkinliklerde drama yöntem ve tekniklerine sınırlı sayıda yer verildiği tespit edilmiştir. Kitap yazarlarının, eğlendirirken öğretene drama yöntem ve tekniklerine, ders kitabında yer alan etkinliklerde daha fazla yer vermeleri gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ders kitabı, drama teknikleri, Türkçe, Türkçe öğretimi.

Abstract

By using drama methods and techniques in Turkish lessons, students can gain many benefits such as being able to understand the texts better, being able to put themselves in the shoes of the other people thanks to the roles they take, being able to communicate effectively, commenting critically on what they listen to and watching, and being able to use their voice and body language effectively. . With the different techniques used in the field of drama, Turkish lessons as a mother tongue are taught more efficiently. Some of these techniques; animation (dramatization), dramatic play, improvisation, interview, expert mantle, role card, forum, theatre, six thinking hats technique, gossip circle, group picture and meeting technique. Using the aforementioned drama techniques not only strengthens students' language skills, but also helps transform them into conscious learners who are more active, innovative, creative and collaborative. Drama increases students' participation in class and makes learning more fun. In this study, which was conducted to determine the use of drama techniques in fifth grade Turkish textbooks, document analysis method, one of the qualitative research methods, was used. The texts in the book are examined and their suitability for drama techniques is shown in tables. The study is limited to the Turkish textbook used in 2021-2022. As a result of the examination, it was determined that drama methods and techniques were included in a limited number of activities in the textbook. It has been concluded that book authors should include more drama methods and techniques that teach while entertaining, in the activities included in the textbook.

Keywords: Drama techniques, Textbook, Turkish, Turkish teaching.

Giriş

Eğitimciler, çağdaş yöntem ve yaklaşımlara, derslerinde ne kadar fazla yer verirlerse öğrencilere yönelik kazanımlara o denli kolay ulaşılacaktır. Öğrencileri merkeze alan yapılandırmacı anlayışa göre onların zihinlerinde var olan bilgileri kullanarak yeni bilgileri oluşturması, yorumlaması ve yapılandırması gerekmektedir. Ancak bu şekilde öğrenciler, kendi öğrenmelerini gerçekleştirecekler ve kalıcı öğrenme sağlanmış olacaktır. Bu amaçla yapılandırmacı yaklaşıma uygun birçok çağdaş yöntem ve teknik geliştirilmiştir. Bu bağlamda kurgulayıcı (yaratıcı) drama, problem çözme, beyin fırtınası, örnek olay incelemesi, altı şapka düşünme tekniği gibi birçok yöntem ve teknik bulunmaktadır.

Drama, öğrenme sürecinde öğrencileri âtil ve edilgen durumdan kurtararak tüm duyu organlarını ve bedenini faal ve etkin kılmalarını sağlayabilecek bir yöntemdir. Bu yöntemi etkili kılan en önemli unsur ise öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen arasında faal bir iletişime imkân tanınmasıdır. Bu durum öğrenmenin etkisini artırmanın yanı sıra bilgilerin akılda kalmasını sağlayarak kalıcılığı desteklemektedir.

“Drama kendine özgü hedef ve kazanımları olan, farklı yaklaşım ve teknikler kullanan bir öğretim programı olduğu gibi, diğer öğretim programlarının öğrenme hedeflerine erişmek için kullanılabilmesi etkili bir yöntemdir” (Vural & Somers, 2016, s.102). Öğrenme süreçlerini zenginleştirmek ve çeşitlendirmek için birçok derste drama kullanılabilir. Türkçeden matematiğe, sosyal bilgilerden fen bilimlerine kadar birçok derste uygulama imkânı sunar ve öğretimin etkin ve zevkli olmasını sağlar. Bu yönüyle drama derslerde bir amaç değil, araç olarak kullanılmaktadır. Öğretmen bu araç yardımı ile dersleri daha verimli işleyerek öğrencilerini ferdi olarak daha iyi tanıma fırsatı da yakalayabilir. Çünkü kişiler öğrenme sürecinde etkindir. Uygulama esnasında yenilikçiliklerini (yaratıcılıklarını) ortaya koyabilirler. Aslında bu durum eğitimde kullanılan dramadaki iki önemli unsuru desteklemektedir. Bunlardan birincisi günlük yaşamın çeşitli safhalarında içinde bizzat bulunduğumuz çeşitli roller, ikincisi de hazırlıksız olarak yaptığımız canlandırmalar yani doğaçlama hareketlerdir (Gönen, 2003, s. 98).

Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanılması temel dil becerilerinin kazandırılmasında, yaparak- yaşayarak öğretim imkânı sunulmasında, yazılı, sözlü ve görsel dilin kullanılarak duyu ve düşüncelerin rahat ifade edilebilmesi gibi pek çok unsuru etkilemektedir. Ayrıca dil bilgisi öğretiminde de öğrencilerin canlandırmalara katılmasıyla Türkçe dersinin daha eğlenceli bir şekilde işlenmesini sağlayarak eğlenirken öğrenme fırsatı sunmaktadır. Drama, temel dil becerilerinin ve dil bilgisinin kazandırılmasının yanı sıra öğrencilerde birçok duygusal ve sosyal becerilerin geliştirilmesini de amaçlamaktadır. Burada öğretmene büyük rol düşmektedir. Öğretmen drama lideri olarak katılımcılara yani öğrencilere rehberlik etmelidir. “Drama uygulamasında öğrenciler, sadece öğretmenin yönergelerine bağlı olmamalı, öğrenciye özgür düşünme ortamı da sunulmalıdır. Türkçe dersinde bu imkânları öğretmene sunan en etkili yöntemlerden birisi de dramadır” (Maden, 2011, s. 110).

Drama tekniklerinin kullanımı öğrencilerin iletişimlerini geliştirmeye yardımcı olur; duygusal ifade becerilerini artırır ve sözlü iletişimi genişletmeye başlar. Karakterleri canlandırırken, öğrencilerin farklı rolleri üstlenerek karşısındakilerle hemhal olmayı öğrenir ve farklı bakış açılarını anlamaya başlar. Öğrencilerin becerilerini ve hayal güçlerini kullanmalarına olanak tanır. Bu yolla öğrenciler özgüvenlerini kazanır ve kendilerine olan inançlarını korur.

Drama etkinlikleri, öğrencilerin birlikte çalışma gruplarını geliştirmelerini sağlar. Grup içinde rol almak, senaryoları birlikte oluşturmak sahneleri ve birlikte sona ermesini, onların birlikte yapmayı, fikir alışverişinde bulunmayı ve birlikte ortak bir maksat yönelmeyi öğrenmelerini sağlar. Öğrencilerin, farklı kültürleri ve toplumları keşfetmelerini sağlar. Farklı karakterlerin, yaşam tarzlarının ve değerlerinin canlandırılması, öğrencilerin farklı kültürel bakış açılarıyla tanışmalarını ve kendi kendilerine sorgulamalarını sağlar.

Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerinin kullanımı, öğrencilerin dil ürünleriyle birlikte, onları daha etkin, yenilikçi ve işbirlikçi öğrenenlere dönüştürmeye yardımcı olur. Drama, öğrencilerin derse katılımını artırır ve öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirir.

Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan ders kitaplarında temalar yer almaktadır. Tematik yaklaşımla hazırlanan Türkçe ders kitaplarında, her tema ile ilgili farklı metinler bulunmaktadır. Örneğin; “Millî Kültürümüz” temasında “aile, bayrak, büyüklerimiz, gelenekler, geleneksel sporlar, kültürel miras, millî bayramlar, tarihi şahsiyetler” gibi kavramları işleyen tür ve konuları farklı başka metinler vardır. Her metin üzerinde millî kültür ile ilgili farklı bir değer işlenmektedir. Metinler arası bağlantı kurarak ilerleyen öğrenciler, zihinlerindeki tema ile ilgili yeni kavramların oluşmasını ve örtüşmesini sağlamaktadır. Böylece öğrenciler, yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak öğrendiklerini yeni kavramları kendileri oluşturmaktadırlar. Dolayısıyla öğrencilerin bilgileri zihinlerinde yapılandırmasını kolaylaştıran yöntem ve tekniklerle zenginleştirilmiş etkinlikler ile ders kitaplarının donatılması oldukça önemlidir. Bunlardan birisi de drama teknikleridir. Drama teknikleri ile öğrenciler soyut bilgileri, somutlaştırma fırsatı yakalayabilirler ve ders sürecinde faal kalabilirler

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı 2021-2022 Eğitim- Öğretim Yılı’nda Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmî ve özel eğitim öğretim kurumlarının 5. Sınıflarında Türkçe ders kitabı olarak okutulan kitaplardaki etkinliklerde drama tekniklerinin kullanma düzeyini tespit etmektir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma beşinci sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde drama tekniklerini tespit etmeye yöneliktir. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılı için okutulan Türkçe ders kitabının içindekiler bölümünü incelendiğinde sekiz temadan oluşan ve her temanın altında 5 metin (3 okuma, 1 dinleme/izleme, 1 serbest okuma metni) yer aldığı görülmektedir. Bu metinlere bağlı olarak hazırlanan etkinlikler, drama tekniklerinin kullanılma durumu açısından incelenmiştir ve bulgular tablo ile gösterilmiştir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada belge çözümlemesi tekniği kullanılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini; Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 18.04.2019 tarih ve 8 sayılı (ekli listenin 45.sirasında) kararıyla 2019-2020 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle ders kitabı olarak kabul edilen Anıttepe Yayıncılığa ait 5.Sınıf Türkçe ders kitabını eğitim malzemesi olarak kullanan okullar oluşturmaktadır. Türkçe ders kitabında 8 tema ve her temada 5 metin olmak üzere toplam 40 metin yer almaktadır. Ayrıca her temanın sonunda ölçme ve değerlendirme soruları bulunmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, “2021-2022 Eğitim- Öğretim Yılı” için okutulan Türkçe ders kitabı ile sınırlandırılmıştır.

1. Türkçe Ders Kitaplarında Kullanılabilecek Drama Teknikleri

Ders kitaplarındaki metinlerin canlandırılması, bir sorunun çözümüne yönelik yapılan doğaçlamalar gibi tekniklerin yanı sıra şu tekniklerde kullanılabilir.

1.1. Doğaçlama

Doğaçlama, önceden belirlenmiş bir metin veya senaryo yerine, oyuncuların veya göstericilerin anlık tepkileri ve düşünceleriyle sahnelemeyi içerir. Oyuncular, genellikle verilen bir konu, karakter veya durum üzerine spontane olarak tepki verirler ve sahnede yeni diyaloglar, hikayeler veya şakalar üretirler. Bu, performansın özgünlüğünü ve canlılığını artırır. Doğaçlama, aynı zamanda eğitim amaçlarıyla da kullanılmaktadır. Ayrıca, oyunculuk, sunum yetenekleri veya konuşma becerilerini geliştirmek isteyen insanlar tarafından da tercih edilen bir tekniktir.

San, doğaçlamayı “Hazırlık yapmadan bir durumun anlık kişi veya grupça içlerinden geldiği gibi canlandırılması” şeklinde ifade eder (Akt. Çam Türkan 2020, s.25). Doğaçlamada yapılan canlandırmalar yazılı bir metne bağlı değildir. Kişiye özeldir. Hayal gücü ve yaratıcılık ön plandadır. Doğaçlama spontanedir yani önceden kurgulanmamıştır. Katılımcıların kişisel yaratıcılıkları ve birikimleri doğaçlamayı yönlendirir (Akt. Çam Türkan 2020, s. 25). Bundan dolayı drama tekniklerinin içinde en önemlisidir.

1.2. Canlandırma (Dramatizasyon)

Hayatın içinde olan herhangi bir faaliyet veya olayın bir sahnede tekrardan canlandırılmasına dramatizasyon denmektedir. Burada hayatın bütünü veya bir parçası söz konusu edilebilmektedir. Bu yöntem, bizzat yaparak ve yaşayarak kullanılması yönüyle çok daha etkili olarak düşünülebilir.

Dramatizasyon, bir hikâye, masal veya durumun canlandırılması anlamına gelen bir terimdir. Genellikle yazılı metinlere dayanarak gerçekleştirilen bir süreçtir. Dramatizasyon, metni canlandırmak için oyunculuk, sahneleme ve rollerin dağıtılması gibi unsurları içerir. Bu yöntem, özellikle eğitim alanında kullanılırken, lider veya rehber kişi, metni okuyabilir, rolleri dağıtabilir ve katılımcılardan bu rolleri canlandırmalarını isteyebilir. Dramatizasyon, öğrenmeyi etkileşimli hale getirirken, katılımcıların metin içerisindeki karakterleri canlandırarak daha derin bir anlayış geliştirmelerini sağlar.

Dramatizasyon “genellikle yazılı bir metne dayalı olarak bir öykünün, masalın veya durumun canlandırılması” şeklinde tanımlanır. Lider, dramatizasyon tekniğinde daha yönlendirici, belirleyici ve aktiftir. Herhangi bir metnin, masalın veya öykünün akışını hiçbir şekilde değiştirilmeden canlandırılmasıdır. Lider metni anlatır veya okur, metindeki rolleri dağıtır ve katılımcıların da bu metinde verilen rolleri canlandırmasını bekler. Canlandırma esnasında metinlerdeki cümlelerin birbir söyleme zorunluluğu yoktur. Lider bu teknikte role girmez, canlandırmayı kenardan yönetir. Pek çok kaynaktan dramatizasyonu bir öğretim yöntemi olarak görebiliyoruz (Akt. Çam Türkan 2020, s. 25).

1.3. Rol Kartları

Rol kartları, dramatizasyon faaliyetlerinde bir rol dağıtımını yapmak için kullanılabilir. Lider veya eğitmen, her katılımcıya bir rol kartı vererek her birinin belirli bir karakteri canlandırmasını sağlar. Bu kartlar, oyuncuların rolün gerektirdiği davranışları ve etkileşimleri öğrenmelerine yardımcı olur.

Rol kartları, drama derslerinde, tiyatro oyunlarında, rol yapma etkinliklerinde ve grup çalışmalarında yaygın olarak kullanılan etkili bir araçtır. Oyunculara rol kartları verilerek, etkileşimli ve canlı bir deneyim yaşamaları sağlanırken, yaratıcılıklarını ve iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak tanınır.

Rol kartları, oyuncuların kendilerini karakterin yerine koymalarını ve karakterlerle duygusal bağ kurmalarını sağlar. Aynı zamanda, oyuncuların empati yeteneklerini geliştirmelerine ve farklı karakterlerin düşünce ve duygularını anlamalarına yardımcı olur.

Rol kartları; önceden karakter, zaman, mekân, durum ve çatışma anlarına göre hazırlanan kartların katılımcılara verilmesi ve katılımcıların bu kartlara göre hareket edilmesi üzerine kurulu bir tekniktir. Özellikle büyük gruplarda ve zaman problemi olan gruplarda yaygın uygulanan bir tekniktir. Rol kartlarında, canlandırılacak karakterler hakkında bilgiler, çatışma durumu, canlandırmanın başlama noktası, olay yer ve zamanı gibi bilgileri kapsar. Bu rol kartlarındaki metnin katılımcıya verilmesiyle başlar. Kartlarda katılımcıları çelişkiye düşürmeden canlandırılacak karakterin özellikleri açık ve anlaşılır bir biçimde yazılmalıdır (Akt. Çam Türkan, 2020, s. 6).

1.4. Altı Şapka Düşünme Tekniği

Bu teknik, farklı düşünme şekillerini temsil eden altı farklı "şapka" kullanarak gruplar veya bireyler arasında daha etkili iletişim ve düşünce süreçleri oluşturmayı amaçlar.

Her bir şapka, belirli bir düşünme tarzını temsil eder ve katılımcılara o şapka altında toplanan özelliklere göre düşüncelerini sağlar.

Bu teknik, toplantılar, tartışmalar, problem çözme süreçleri veya karar verme süreçlerinde kullanılabilir. Her bir şapka altında toplanan düşünme tarzları, katılımcıların farklı bakış açılarına sahip olmalarını ve daha kapsamlı bir düşünme süreci yaratmalarını sağlar. Bu da daha iyi kararlar almayı, iletişimi iyileştirmeyi ve yaratıcı düşünmeyi teşvik etmeyi hedefler.

“Altı şapkalı düşünme, bireyin dikkatini düzenli bir şekilde bir noktadan diğerine yönlendirerek belirli bir konuyu altı farklı noktadan ele almasına olanak tanır” (Koray, 2004, s. 2). Öğrenciler, taktıkları şapkalar ile farklı rollere girerler. Böylece olaylara farklı bakış açılarıyla bakmayı öğrenirler.

1.5. Sıcak Sandalye

Bir grup tartışma veya toplantı ortamında kullanılan bir iletişim ve katılım aracıdır. Bu teknik, herhangi bir konu veya sorun hakkında her katılımcının sırayla "sıcak sandalyeye" oturarak düşüncelerini ifade etmesini sağlar. Sıcak Sandalye Tekniğinin işleyişi genellikle şu şekildedir:

Bir konu veya sorun belirlenir ve tartışma için bir grup oluşturulur. Bir başkan veya aracı yönetimindeki toplantıda, bir sandalye odanın ortasına konur ve bu sandalye "sıcak sandalye" olarak adlandırılır. Tartışmanın başlangıcında, aracı belirlenen bir katılımcıyı sıcak sandalyeye davet eder. Sıcak sandalyede oturan katılımcı, konuyla ilgili düşüncelerini, fikirlerini veya sorularını paylaşır. Diğer katılımcılar, sırası geldiğinde sıcak sandalyeye oturarak kendi görüşlerini dile getirirler. Tartışma süreci, sandalyede oturan katılımcının düşünceleri üzerine yapılan diyaloglar ve geri bildirimlerle devam eder. Sandalyedeki katılımcı, aracının belirlediği süre boyunca konuşur ve ardından diğer bir katılımcı sıcak sandalyeye geçer.

Sıcak Sandalye Tekniği, her katılımcının eşit ve adil bir şekilde söz almasını sağlar. Aynı zamanda, çekingen veya sessiz katılımcıların da aktif olarak tartışmaya katılmalarını teşvik eder. Bu teknik, farklı bakış açılarının paylaşılmasını, derinlemesine tartışmaları ve daha kapsamlı bir fikir alışverişini mümkün kılar. Sıcak Sandalye Tekniği, iletişimi güçlendirir, takım çalışmasını teşvik eder ve her katılımcının katkıda bulunma fırsatı verirken dinleme becerilerini geliştirir. Ayrıca, çatışmaların çözümü ve farklı perspektiflerin anlaşılması için de etkili bir yöntem olabilir.

Bu teknik, diğer katılımcılar tarafından ana karaktere sorular sorulması esasına dayanır. Sıcak sandalye tekniği uygulamasında, katılımcılar yarım çember biçiminde oturur ve çemberin açık kısmına bir sandalye konulur. Ana karakter veya karakterlerden biri gruba yüzü dönük şekilde sandalyeye oturur. Sandalyede oturan katılımcının canlandırdığı karakterin istek, tutum, davranış ve değerlerine yönelik soruların sorulması şeklinde çalışma sürdürülür. Bu teknikte sorulan soruların, katılımcının özel yaşantısıyla ilgili olamamasına dikkat edilmesi gerekmektedir (Akt. Çam Türkan, 2020, s. 27).

1.6. Dedikodu Halkası

Bir halka halinde dizilmiş kişilerin biri hakkında dedikodu üretmeye başlamasıyla yapılır. Bu seçilmiş bir yazar olabilir, eser olabilir, film de olabilir, istenilen bir kişi ola bilir vb. Bu dedikodu gerçek veya kurmaca kişiye ilişkin bilgilerin hatırlanmasına dayalı olan bir konuşma ola bilir. Önemli olan bilgiyi pekiştirmek olduğu için bu teknikte bilgiye dayalı olan her şey kullanılabilir. Bilginin pekiştirilmesini sağlar ve bilginin öğrenimi için kolay, kalıcı ve kısa yoldan bilginin öğrenimi sağlar. Ayrıca tartışmayı, konuşmayı ve kendini ifade etmeyi öğretir. İletişimi kuvvetlendirir ve sosyal olmayı sağlar. Fikrini serbest ve özgürce beyan etmeyi öğretir ve gruplaşma ve benlik bilinci kazanırken başkalarına saygıyı da öğrenir (<https://www.acaratolye.com.tr>).

Tekniğin uygulamasında öncelikle öğrencilere belirli bir durum ve ana karakter hakkında düşüncelerini oluşturmak için zaman verilir. Tüm öğrenciler hazır olduğunda lider öğrencilere role girmelerini söyler. Genellikle köylüler, iş arkadaşları, akrabalar, komşular gibi grup rolleri alınır. Öğrenciler girdikleri rollerin içerisinde olaya dair duyduklarını, doğru ya da yanlış, kendilerinden bir şeyler katarak dedikodu şeklinde zaman zaman abartarak diğerleriyle paylaşır (Aslan, 2019, s. 92).

1.7. Toplu Resim

Bir grup insanın görsel bir temsil üzerinde iş birliği yaparak düşüncelerini, duygularını veya fikirlerini ifade etmeyi amaçlayan bir iletişim ve yaratıcılık yöntemidir. Bu teknik, katılımcıların bir resim veya çizim üzerinde ortaklaşa çalışarak grup dinamiklerini ve fikir alışverişini teşvik etmeyi hedefler.

Toplu Resim Tekniği, katılımcıların kurgulayıcı ve yenilikçi taraflarını teşvik eder, görsel düşünce süreçlerini destekler ve grup içindeki iletişimi güçlendirir. Ayrıca, resmin oluşturulması sürecinde grup üyeleri arasında etkileşimi artırarak farklı bakış açılarının ortaya çıkmasına yardımcı olur.

Bu yöntem, problem çözme süreçlerinde, fikir alışverişlerinde, grup çalışmalarında veya eğitim faaliyetlerinde kullanılabilir. Toplu Resim Tekniği, katılımcıların sözcüklerle ifade etmekte zorlandığı veya farklı bir iletişim aracına ihtiyaç duyduğu durumlarda özellikle etkilidir.

Toplu resimde öğrenciler tüm bir sınıf olarak ya da küçük gruplar hâlinde dramatik bir dünyanın belirli bir yönünün detaylarını yaratırlar veya mesele drama içerisinde araştırılır. Tekniğin uygulanışında öğretmen, öğrencilerin çizim yapmaları için küçük bir kâğıt parçası verir ve öğrencilerden çizimlerini bir kolajda bir araya getirmelerini ister. Çizimleri bittikten sonra öğrenciler çizimlerine bir isim ya da başlık verebilirler (Aslan, 2019, s. 88).

1.8. Eğitsel Oyun

Eğitim süreçlerinde öğrenmeyi teşvik etmek, bilgiyi pekiştirmek ve katılımcıların etkin bir şekilde öğrenmelerini sağlamak amacıyla oyunları kullanma yaklaşımını ifade eder. Bu yöntem, eğlenceli ve etkileşimli bir ortamda öğrenme deneyimini artırmayı hedefler.

Çeşitli oyun biçimlerini ve oyun kurallarını kullanarak öğrenme sürecini destekler. Bu oyunlar, bilgiyi aktarmak, becerileri pratikleştirmek, problem çözme yeteneklerini geliştirmek veya takım çalışması becerilerini teşvik etmek gibi amaçlarla kullanılabilir. Eğitsel oyunlar genellikle gruplar veya takımlar halinde oynanır ve katılımcıların etkileşimini, iletişimini ve iş birliğini artırır.

Eğitsel oyun tekniği, isteği artırır, öğrenmeyi eğlenceli hale getirir ve katılımcıların aktif bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Ayrıca, pratik uygulama, deneyim kazanma ve hata yapma fırsatı sunarak öğrenme sürecini destekler. Bu yöntem, sınıf ortamlarında, iş eğitimlerinde, seminerlerde veya eğitim etkinliklerinde kullanılarak öğrenme deneyimini zenginleştirebilir.

Eğitsel oyunlar; kazanım temelli oyunların çoğunu kapsamaktadırlar. Bu kazanımlar; belirli bir alt disipline yönelik olabileceği gibi bireyden beklenen temel yeterliliklere de işaret edebilir. Eğitsel oyunlar; dramatik bir çatışma anı, yani gerilim üzerine kuruludur. Bu çatışma anı, kazanmak ve kaybetmek olarak adlandırılır. Kelime oyunları, grup oyunları, yarış oyunları içerdiği kazanım dolayısıyla eğitsel oyun başlığı altında ele alınır (Uysal, 2014, s. 51).

1.9. Dramatik Oyun

Oyunculuk ve drama unsurlarını kullanarak iletişimi ve öğrenmeyi teşvik etmeyi amaçlayan bir eğitim ve iletişim yöntemidir. Bu teknik, katılımcıların bir konu veya durumu dramatize etmelerini ve canlandırmalarını sağlayarak etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunar.

Dramatik Oyun Tekniği, birçok farklı eğitim alanında kullanılabilir. Eğitimde, liderlik gelişimi, iletişim becerileri, takım çalışması, problem çözme, empati, özgüven gibi konuları işlemek için sıklıkla tercih edilir. Aynı zamanda, drama terapisi ve grup terapisi gibi alanlarda da kullanılarak duygusal ifade, öz farkındalık ve ilişki kurma gibi hedeflere ulaşmaya yardımcı olur. Katılımcıların aktif bir şekilde öğrenmelerini, deneyimlemelerini ve yaratıcı düşüncelerini sağlar. Aynı zamanda eğlenceli bir atmosferde öğrenme deneyimi sunarak motivasyonu artırır ve öğrenmenin kalıcılığını destekler. “Dramatik oyun, keşfetmeye ve yaratıcılığa dayanan belli kuralları olmayan bir oyun türüdür. Çok küçük yaşlarda başlayan bu oyun türünde erkek çocuklar bir dal parçasını silah, kız çocuklar ise bir mikrofon gibi kullanabilmektedirler (Akt. Tunç ve Akın, 2019, s. 69).”

1.10. Röportaj

Yaratıcı Drama çalışmalarında röportaj tekniği, katılımcıların belirli bir konuyu veya karakteri derinlemesine keşfetmek için röportaj yapma ve rol yapma unsurlarını birleştiren bir yöntemdir. Bu teknik, katılımcıların empati kurma becerilerini geliştirmelerini, farklı bakış açılarını deneyimlemelerini ve kurgusal bir ortamda derinlemesine keşif yapmalarını sağlar.

Röportaj, karakterlerin deneyimlerini ve duygusal durumlarını araştırarak, farklı bakış açılarını anlamalarını ve başkalarının yaşantılarına daha derinlemesine bağlanmalarını sağlar. Ayrıca, yaratıcı düşünmeyi teşvik eder ve katılımcıların kendilerini ifade etmelerini sağlar. Bu teknik, drama eğitimi, grup terapisi, sosyal beceri gelişimi gibi alanlarda kullanılabilir. Özellikle insan ilişkileri, toplumsal meseleleri, farklı kültürleri anlama konularında derinlemesine çalışma yapmak için etkili bir yöntemdir.

Yaratıcı drama çalışmalarında röportaj tekniği uygun sorular sorarak muhtemel tepkileri ele alıp işlemeye dayalı bir tekniktir. Drama çalışmalarında bilgi, tutum, davranış ve yetenekleri ortaya çıkarabilmek için farklı durumlar yaratılmasına dayalı bir tekniktir. Uygun sorular sorarak bireylerin olası tepkileri ele alıp işlemesine yönelik işlevi vardır (Aslan, 2019, s. 96).

2. 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı İçeriği¹

5. sınıf Türkçe ders kitabında 8 tema ve her temada 5 metin olmak üzere toplam 40 metin bulunmaktadır. Her temanın sonunda ölçme ve değerlendirme bölümü de bulunmaktadır. 5. Sınıf Anıttepe Yayıncılık'a ait Türkçe ders kitabının içerik çözümlemesi şu şekildedir:

Tablo 1.

1.Tema: Birey ve Toplum

Memleket İsterim (ŞİİR)
Hoşça Kalın, Güle Güle (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Anadolu'da Konukseverlik Gelenekseldir (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
İlk Ders (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Çocuk ve Baloncu (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Tablo 2.

2. Tema: Millî Mücadele ve Atatürk

Mustafa Kemal'in Kağnısı (ŞİİR)
Dumlupınar Savaşı (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
6 Mart 1915 Gecesi (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Bir Temmuz Gecesi (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Şahin Bey (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Tablo 3.

3. Tema: Doğa ve Evren

Bu Nehir Bizim (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Okland Adası (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
Deprem (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Sakin Kesme (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Yarın Gene Sabah Olacak (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

¹ 5.Sınıf Türkçe Ders Kitabı (2019). İstanbul: Anıttepe Yayıncılık.

Tablo 4.

4. Tema: Milli Kültürümüz

Kilim (ŞİİR)
Vatan yahut Silistre (GÖSTERMEYE DAYALI METİN)
Boğaç Han (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Ali Kuşçu (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Geyik Ana (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Tablo 5.

5. Tema: Vatandaşlık

Çocuk Bahçesindeki Bekçi (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Bilinçli Tüketici (ŞİİR)
Özgürlük (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Sokak (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Çiftçi ile Çocukları (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Tablo 6.

6. Tema: Sağlık ve Spor

Karagöz Kibarlık Öğreniyor (GÖSTERMEYE DAYALI METİN)
Çitlembik (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Spor ve Evren (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
Tavşan ile Kaplumbağa (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Dedemin Öyküsü (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Tablo 7.

7. Tema: Erdemler

İyiliğin Değerini Bilen Kim? (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Büyüklerle Saygı (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Yaşama Sevinci (HİKÂYE EDİCİ METİN)
Paylaşım (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Bir Bardak Sütün Hatırı (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Tablo 8.

8. Tema: Bilim ve Teknoloji

Barkod (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
Sosyal Medya Psikolojinizi Etkiliyor (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
Akıllı Ulaşım Sistemleri (BİLGİLENDİRİCİ METİN)
Aziz Sancar (DİNLEME/İZLEME METNİ)
Pastör (SERBEST OKUMA METNİ)
Tema Değerlendirme Soruları

Bulgular

Araştırmada ulaşılan bulgulara ve bu bulgulara yönelik yorumlara bu bölümde yer verilmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler tablolar ile gösterilmiştir.

Birinci temadaki metinlere ait etkinlikler incelendiğinde “Hoşça Kalın, Güle Güle” metninin hazırlık çalışmaları bölümünde konuşma becerisine ait olduğu ve canlandırmaya yönelik bir etkinlik olduğu görülmektedir. Bu temanın dördüncü metni olan “İlk Ders” dinleme-izleme metninin etkinlikleri incelendiğinde ise 7. Etkinliğinde yine konuşma becerisi alanına ait olduğu ve konuşma konusunun “Rol Kartları” tekniğine uygun olduğu görülmektedir.

Birinci temadaki etkinlikler değerlendirildiğinde farklı becerileri kazandırmaya yönelik etkinliklerin olduğu fakat bu etkinliklerde drama tekniklerine uygun olanları az olduğu tespit edilmiştir. Oysa etkinliklerde öğrencilerin yaş seviyesi de dikkate alınarak öğrenmelerine destek olacak, dersi monotonluktan kurtararak öğrenmeyi eğlendirici hale getirebilecek drama tekniklerine de yer verilmesi gerekir. Ders kitabını hazırlayan yazarlar drama tekniklerinin yer aldığı etkinliklere daha fazla yer vererek Türkçe derslerinin verimli bir şekilde işlenmesini sağlayabilirler.

Tablo 10.

2. Tema: Millî Mücadele ve Atatürk

Mustafa Kemal’in Kağnısı
Dumlupınar Savaşı
6 Mart 1915 Gecesi (ALTI ŞAPKA DÜŞÜNME TEKNİĞİ)
Bir Temmuz Gecesi

İkinci temadaki metinler incelendiğinde sadece “6 Mart 1915 Gecesi” metnindeki 12. etkinliğin “Altı Şapka Düşünme” tekniğine uygun olduğu söylenebilir. Öğrenciler, etkinlikte görselleri farklı bakış açılarıyla değerlendirerek farklı rollere girebilirler. Böylece olaylara başka insanların gözünüyle bakmayı öğrenirler ve empati kurma becerileri gelişecektir.

İkinci temadaki etkinlikler değerlendirildiğinde drama tekniklerine çok az yer verildiğini görülmektedir. Bilginin kalıcı hale dönüşmesini sağlayan drama tekniklerine yer verilmemesi büyük bir eksiliktir. Etkinliklerin tekrar gözden geçirilmesi ve drama tekniklerine uygun şekilde düzenlenmesi öğrencilerin ilgisini çekerek derse daha aktif bir şekilde katılımlarını sağlayacaktır.

Tablo 11.

3. Tema: Doğa ve Evren

Bu Nehir Bizim
Okland Adası
Deprem (ROL KARTLARI)
Sakın Kesme

Üçüncü temada yer alan “Deprem” metnindeki 7. etkinliğin konuşma becerisine ait olduğu ve konuşma konusunun “Rol Kartları” tekniğine uygun olduğu söylenebilir. Etkinlikte yer verilen görsellerden istediklerini seçebilen öğrenciler, jest ve mimiklerini de bu görsellere göre ayarlayarak beden dillerini etkin bir şekilde kullanabileceklerdir.

Bu temada değerlendirildiğinde, aynı eksiklik burada da söz konusudur. Kitap yazarlarının bu eksikleri gidermesi için birtakım çalışmalar yapması elzemdir. Çünkü yaş seviyesini düşündüğümüzde drama tekniklerinin yer verildiği etkinlikler ile zenginleştirilen bir ders kitabı 5. sınıf öğrencisinin daha fazla dikkatini çekecektir. Ders başarı grafiğine olumlu yönde etki edecektir.

Tablo 12.

4. Tema: Milli Kültürümüz

Kilim
Vatan yahut Silistre (DRAMATİZASYON)
Boğaç Han
Ali Kuşçu

Dördüncü temadaki “Vatan yahut Silistre” metni canlandırmaya yönelik bir metindir. Metindeki karakterlerin konuşmalarını okumaları ve onların hayatlarını canlandırmaları için farklı öğrenciler görevlendirilir. Vurgu, durak, ezgi ve tonlama gibi parçalarüstü ses birimleri dediğimiz bütün hususiyetlerine de dikkat ederek örnek bir çalışma yapıldıktan sonra öğrencilerden karakterleri canlandırmaları istenebilir. Böylece metin içerisinde canlandırma yapılmaktadır.

“Millî Kültürümüz” temasının işlendiği metinlerde drama tekniği daha fazla kullanılarak milli değerlerimiz öğrencilere kolay bir şekilde aktarabilir ve aktarılan bilgilerin özümsemek kalıcı hale gelmesi sağlanabilir. İleriki basımlarda kitap yazarları özellikle bu duruma dikkat ederek bu eksikliği gidermelidir.

Tablo 13.

5. Tema: Vatandaşlık

Çocuk Bahçesindeki Bekçi
Bilinçli Tüketici
Özgürlük (DRAMATİZASYON)
Sokak (MÜNAZARA)

Beşinci temada ise “Özgürlük” metni canlandırmaya uygun bir metindir. Öğretmen tarafından metnin vurgu ve tonlamaya dikkat edilerek okunmasının ardından öğrencilerden metni canlandırmaları istenmektedir. Canlandırma yapılırken cümlelerin anlamına uygun bir şekilde vurgu ve tonlama yapılması istenmektedir. Temanın son metni olan “Sokak” ta ise 8. Etkinliğin münazara tekniğine uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu temadaki eksiklikler önceki temalardaki ile benzerdir. Temada yer alan etkinlikler gözden geçirilerek revize edilmesi uygun olacaktır.

Tablo 14.

6. Tema: Sağlık ve Spor

Karagöz Kibarlık Öğreniyor (DRAMATİZASYON)
Çitlembik
Spor ve Evren
Tavşan ile Kaplumbağa (DRAMATİZASYON)

Altıncı temadaki “Karagöz Kibarlık Öğreniyor” metni de canlandırmaya uygundur. Metnin bir kez sessiz okunduktan sonra rol dağılımının yapılması istenmektedir. “Tavşan ile Kaplumbağa” dinleme-izleme metninde ise 2. etkinliğin dramatizasyon tekniğine uygun olduğu görülmektedir.

Tablo 15.

7. Tema: Erdemler

İyiliğin Değerini Bilen Kim? (DRAMATİZASYON)
Büyüklerle Saygı
Yaşama Sevinci
Paylaşım (MÜNAZARA)

Yedinci temadaki “İyiliğin Değerini Bilen Kim” metninin 1. Etkinliği dramatizasyon tekniğine uygun bir şekilde hazırlanmıştır. “Paylaşım” dinleme-izleme metninde ise 8. etkinliğin münazara tekniğine uygun olduğu görülmektedir.

Tablo 16.

8. Tema: Bilim ve Teknoloji

Barkod
Sosyal Medya Psikolojinizi Etkiliyor
Akıllı Ulaşım Sistemleri
Aziz Sancar (DİNLEME/İZLEME METNİ)

Son temanın etkinlikleri incelediğinde de ise drama tekniklerinin uygulanabileceği herhangi bir etkinlik tespit edilememiştir. Drama tekniklerinin kullanılmamasının sebebi temada bilgilendirici metinlerin ağırlıkta olmasından kaynaklandığı gibi görünüyor fakat bilimsel konuların işlendiği metinlerde drama teknikleri ile daha öğretici olabilir. Hatta verilmek istenen soyut bilgiler daha kalıcı bir hale getirebilir.

Sonuç ve Öneriler

Türkçe eğitiminde drama, öğrencilerin ana dili gelişimlerine, derinlemesine öğrenmelerine ve derslerde kazandırılması hedeflenen davranışları edinmelerine büyük yardımcı olacaktır. Drama, insanlarda kendilerine ait olanları ifade etme ve farklı çerçevelerde düşünme imkânı sunar. Bu süreçte, öğrencilerin düşünme becerileri gelişir ve kendilerini ifade etme konusunda daha da güvenli hale gelebilirler.

Türkçe öğretmenlerinin derslerinde en fazla kullandığı malzeme ders kitaplarıdır. Bundan dolayı, ders kitaplarının, öğrencilerinin ilgi, ihtiyaç ve seviyesine uygun etkinliklerle donatılması oldukça önem arz etmektedir. Tematik bir yaklaşımla hazırlanan Türkçe ders kitaplarında her temada aynı temayı farklı açılardan işleyen metinler yer almaktadır. Bu metinlerin içerisinde farklı yöntem ve tekniklerin bulunduğu etkinliklerin olması dersin verimli bir şekilde işlenmesini

sağlayacaktır. Özellikle Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerine yer verilmesi bir zorunluluk olarak kabul edilmelidir. Drama teknikleri ile oluşturulan etkinlikler, öğrencilerin öğrenme sürecine faal bir şekilde katılmalarının yanı sıra karşısındaki ile hemhal olabilme (empati), kendine güven, etkili iletişim kurma gibi duyuşsal ve sosyal becerilerinin gelişimine olumlu yönde etki etmektedir. Ayrıca bilişsel becerilerin gelişimini desteklemektedir. Böylece, dramanın yer verildiği etkinliklerle işlenen Türkçe derslerine karşı öğrencilerde olumlu tutum gelişmektedir. Bundan dolayı ders kitaplarında “dramatik oyun, eğitsel oyun, dedikodu halkası, münazara, altı şapka düşünme tekniği, sıcak sandalye, rol kartları, toplu resim” gibi drama tekniklerine yer verilmedi.

Beşinci sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerinin kullanımını tespit etmenin amaçlandığı bu çalışmada belge çözümlemesi yöntemi ile etkinlikler incelenmiştir. Elde edilen bulgular tablolar ile aktarılmıştır. Bulgular değerlendirildiğinde drama tekniklerine uygun olmayan etkinliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bir, beş, altı ve yedinci temada 2; iki, üç, dördüncü temalarda bir etkinliğin drama tekniklerine uygun olduğu görülmüştür. Sekizinci temanın etkinliklerinde ise herhangi bir uygunluk bulunmamıştır.

Türkçe ders kitabındaki etkinlikler değerlendirildiğinde drama tekniklerine yer verilmesi yönünden büyük bir eksiklik olduğu tespit edilmiştir. Bu eksikliklerin kitap yazarları tarafından incelenip düzeltilmesi yönünde çalışmaların yapılması gerekmektedir. Dört temel dil becerisinin yer aldığı etkinliklerde drama tekniklerine uygun olanlarının sayısının az olduğu görülmektedir. Drama gibi, öğretirken eğlendiren bir yöntemin özellikle 5. Sınıf düzeyi için oluşturulan etkinliklerde bu denli az verilmesi oldukça büyük bir eksiklik olarak görülebilir.

- 1- Öğrencilerin derse karşı tutumlarını olumlu yönde etkileyen ve derse olan ilgilerini artıran drama tekniklerine, Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde daha fazla yer verilmelidir. Seçilecek metinlerin canlandırma ve temsile uygun olmalarına dikkat edilmelidir.
- 2- Okullarda tam donanımlı drama sınıfları oluşturulmalı; fizikî olarak drama sınıfı oluşturmaya müsait olmayan okullarda ise sınıflar drama uygulamalarına uygun olarak düzenlenmelidir.
- 3- Eğitimcilerin drama uygulamaları konusunda hizmet içi eğitimler alarak kendilerini geliştirmelerine fırsat verilmedi.
- 4- Seçmeli drama dersleri zorunlu hale getirilmelidir.
- 5- Hazırlanacak ders araç gereçlerinde, öğrencilerin seviyelerini dikkate alarak- özellikle Türkçe ders kitaplarında- çocukların dil gelişimine katkı sağlayacak temel dil becerilerini destekleyen etkinliklerin sayısı artırılmalıdır.

Kaynakça

- Aslan, Ü. (2019). *Drama, dramada teknikler*. T. Erdoğan (Ed.). Eğiten Kitap.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Çam Türkan, Ç. (2020). *6.sınıf Türkçe dersinde drama yöntemini kullanmanın öğrencilerin sosyal beceri ve derse karşı tutumuna etkisi* (Tez No. 628541). (Yayımlanmamış Doktora tezi). [Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dilek, B. (2019). *Türkçe ders kitaplarında yer alan dramatik etkinlikler üzerine bir değerlendirme* (Tez No. 590699). (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). [Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gönen, M., & Dalkılıç, N. U. (1998). *Çocuk eğitiminde drama: yöntem ve uygulamalar*. Epsilon Yayıncılık.
- <https://www.acaratolye.com.tr> (Erişim: 11.09.2023)
- Koray, Ö. (2004). Yaratıcı düşünme tekniklerinden altı düşünme şapkası ve nitelik sıralama tekniklerinin fen derslerinde uygulanmasına yönelik öğrenci görüşleri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı (6-9 Temmuz), *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-15.
- Maden, S. (2011). Türkçe öğretiminde drama yönteminin kullanımı ile ilgili sorunlar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(6), 107-122.
- Tunç, N. & Akın, E. (2021). 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerinin kullanımına yönelik bir inceleme. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 64-80.
- Uysal, B. (2014). *Dinleme ve konuşma becerilerinin öğretiminde yaratıcı drama temelli bir model önerisi*. (Tez No: 356705) (Yayımlanmamış Doktora tezi). [Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Vural, R. A., & Somers, J. W. (2016). *Hümanistik ilköğretim programları için ilköğretimde drama: kuram ve uygulama* (3. baskı). Pegem Akademi.

Yazarların Makaleye Katkı Oranlar

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarlar arasında çıkar çatışması olmamıştır.

Etik Kurul İzni

Bu çalışmada etik kurul izni gerekmemektedir